

vysloveného zla, jež hrozí u loupeže bezprostředně a okamžitě, kdežto u vydírání teprve v budoucnu. Fysické násilí nebo pohrůžka jsou při loupeži takovými, že napadené osobě nezbyvá volnosti pro to, jak se má rozhodnouti, a že nemá jiného východiska, než-li věc pachateli obětovati; při vydírání nedosahuje však pohrůžka nebo násilí této síly a bezprostřednosti, takže napadená osoba má na vůli, splniti to, co žádáno, nebo trpěti násilí neb pohrůžku. Obžalovaný S. zodpovídal se v ten způsob, že v kritické noci se spoluobžalovaným F-em, opatření jsouce škraboškami a mířícími ostře nabitými revolvry na vracejícího se obchodníka Ottona W-a, vyzvali ho, aby jim vydal peníze a hodinky, což on bez odporu učinil. Obžalovaný F. vypovídal podobně a uvedl v předchozím vyšetřování výslovně, že W. ihned na jejich vyzvání vydal S-ovi nějaké peníze a hodinky. Svědek Otto W. seznal, že oba obžalovaní byli opatření revolvry a že za neustálých vzájemných výkřiků: »střel ho«, »bouchni ho« odňal mu jeden z obžalovaných tašku na peníze, jakož i hodinky s řetízkem. Dovolati se jakékoliv pomoci bylo pro odlehlost obytných místností nemožné; domníval prý se skutečně, že oba pachatelé svou vyhrůžku zastřelením každým okamžikem provedou. Za těchto okolností nebylo ani v zodpovídání se obžalovaných, ani v průvodním materiálu podkladu pro otázku ve smyslu § 98 lit. a) tr. zák. Neboť, hledíc k vyličenému ději jak obžalovanými, tak i svědkem W-em, mohl tento splnění zla, jímž mu hrozeno, okamžitě očekávati, takže jeho vůle byla v pravém slova smyslu zlomena a nezbyla mu jiná volba, nežli věci vydati, pokud se týče si je dáti vzíti. Na věci nemění ničeho, že snad byly spouště revolverů pojištěny závěrkami, jak obžalovaný S. tvrdí, poněvadž okolnost tato nebyla svědku W-ovi známa a ježto otázku, hrozí-li nebezpečí, nutno posuzovati nikoli s hlediska hrozícího, nýbrž ohroženého. Totéž platí i o tvrzení stížnosti, že obžalovaní neměli úmyslu, W-a zastřeliti. Že obžalovaní jednali v úmyslu, spáchatí na W-ovi násilí, vzali porotci jednomyslným výrokem za prokázáno a dokazuje násilnickost jednání obžalovaných nejpáději skutečnost, že W. pod vlivem pohrůžky dal si věci vzíti bez nejmenšího vzpěčování se a aniž by se byl pokusil o sebe menší odpor. Tím je prokázáno, že vůle jeho byla přemožena a že bylo na něm vykonáno násilí ve smyslu § 190 tr. zák. Porušení zásady § 320 tr. ř. se proto nestalo. Tím jest odňata půda pro uplatňování důvodu zmatečnosti čís. 11 § 344 tr. ř. z té příčiny, že čin obžalovaných podřaděn byl následkem nesprávného výkladu zákona trestnímu ustanovení §§ 190 a 192 tr. z. místo § 98 a) tr. zák.

Čís. 903.

Pro přípustnost odčinění odsouzení (zákon ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák.) jest rozhodným stav v době uplynutí lhůty § 2 zák., nikoliv stav v době podání žádosti.

(Rozh. ze dne 13. července 1922, Kr I 841/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečné stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usne-

sením krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. prosince 1920 a ze dne 11. června 1921 porušen byl zákon v ustanovení §§ 1, 2, 3 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák., usnesení ta se zrušují a krajskému soudu v Hradci Králové se ukládá, by, šetře zásady § 293 odstavec druhý tr. ř., o žádosti Josefa F-a, došlé 22. června 1920 znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Usnesením krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. prosince 1920 zamítnuta byla žádost Josefa F-a, aby rozsudky okresního soudu v N. ze dne 14. srpna 1905 pro přestupek dle §§ 5, 411 tr. zák. a ze dne 10. července 1909 pro přestupky §§ 7 a 10, zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897 vyslovená odsouzení v obou případech ku trestu vězení 24 hodin prohlášena byla za odčiněna ve smyslu zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. Zamítnutí bylo odůvodněno tím, že dle § 1 citovaného zákona lze za odčiněno prohlásiti toliko jedno odsouzení, nikoli však dvě nebo více odsouzení najednou, žadatel že však byl celkem třikráte trestán. První jeho odsouzení rozsudkem krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. května 1899, pro zločin krádeže dle §§ 171, 173, 174, II a), b), d) tr. zák. k těžkému žaláři 6 měsíců bylo prý usnesením ze dne 5. června 1920 prohlášeno za odčiněné, ježto bylo z výkazu o trestech patrné, že byl pouze dvakráte trestán. Usnesením krajského soudu v Hradci Králové dne 11. června 1921 zamítnuta byla žádost téhož Josefa F-a, aby rozsudkem okresního soudu v N. ze dne 14. srpna 1905 pro přestupek dle §§ 5, 411 tr. zák. vyslovené odsouzení ku trestu 24 hodin prohlášeno bylo za odčiněné. Zamítnutí toto odůvodněno jest tím, že pravidelnou cestou možno povolit odčinění odsouzení jen tenkrát, byl-li žadatel toliko dvakráte trestán, a to tak, že jedno z těchto odsouzení stalo se jen pro přečin nebo přestupek, který je nepatrného rázu a nezakládal se na nečestném smýšlení, žadatel však že již byl odsouzen třikráte. Uvedená usnesení neodpovídají zákonu. První odsouzení Josefa F-a pro zločin krádeže rozsudkem ze dne 29. května 1889 nesmělo býti ve smyslu ustanovení § 3 zákona ze dne 21. března 1918, čís. 108 ř. zák. vůbec bráno v úvahu, poněvadž toto odsouzení bylo již usnesením krajského soudu v Hradci Králové ze dne 5. června 1920 prohlášeno za odčiněné. Zbývala tudíž jen dvě dosud neodčiněná odsouzení, takže dle vlastního usnesení ad 2. uvedeného nebylo závady, aby o žádosti F-ově meritorně nebylo jednáno. Že dvojce odsouzení lze odčinit, vyslovil také již Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 16. října 1920, Kr I 462/20 a ze dne 19. března 1921, Kr I 203/21. Dle odůvodnění usnesení ad 1. pokládáno bylo povolené odčinění pro zločin krádeže za pochybené, ježto povoleno bylo na základě výtahu o trestech, dle něhož byl Josef F. pouze dvakráte trestán. Ale i tato domněnka jeví se býti klamnou, neboť po onom odsouzení pro zločin krádeže v roce 1899 nebyl F. do pěti let znovu odsouzen a nebylo tudíž příčiny, by první toto odsouzení nemohlo býti odčiněno, když k dalším odsouzením došlo teprve po uplynutí lhůty osvědčovací, ježto rozhodování o odčinění odsouzení nemá vzhledem k § 3 citovaného zákona hleděti ke stavu v době podání žádosti (ex nunc), nýbrž ke stavu i době uplynutí lhůty § 2 (ex tunc). Činiti postupné odčinění závislým na dbalosti žadatele, aby zavčas po uplynutí lhůty zažádal!

o odčinění, neodpovídalo by instituci odčinění odsouzení, neboť s hlediska kriminálně politického není rozdílu mezi pachatelem, jenž míní využití zákona a zavčas se o odčinění odsouzení postará, a mezi pachatelem, jenž z neznalosti zákona toho učiniti opomene. O možnosti sukcesivního odčinění vyslovil se také již Nejvyšší soud svým rozhodnutím ze dne 20. května 1922, Kr I 618/22 č. sb. 852.

Čís. 904.

Otázky porotcům. Hlavní otázka (§ 318 tr. ř.) musí býti formulována tak, by odpovídala i co do skutku i co do kvalifikace obžalobě. Zásada § 262 tr. ř. tu neplatí.

(Rozh. ze dne 14. července 1922, Kr I 762/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Plzni ze dne 29. dubna 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem loupeže dle §§ 190, 192, 194 tr. zák. a zločinem nedokonané loupežné vraždy dle §§ 8, 134, 135 čís. 2 tr. zák.

Důvody:

Porotní soud dal porotcům 4 hlavní otázky (II, III, VII a VIII), znějící souhlasně na zločin loupeže dle §§ 190, 192 tr. zák. v ten smysl, zda obžalovaný Bohumil D. jest vinen, že dne 27. listopadu 1921 Josefu H-ovi a Terezi N-ové, dne 29. listopadu 1921 pak Janu F-ovi a Václavu P-ovi učinil násilí pohrůžkou se zbraní vražednou, by se zmocnil movitých věcí, a zda v případě P-ově byly věci ty na pohrůžku skutečně odňaty (§ 194 tr. zák.). Vedle těchto 4 hlavních otázek dal soud porotcům další 4 hlavní otázky (XII, XIII, XIV a XV), znějící na zločin nedokonané loupežné vraždy dle §§ 8, 134, 135 čís. 2 tr. zák. Otázky tyto týkaly se týchž jmenovaných osob, zněly souhlasně v ten smysl, zda obžalovaný je vinen, že dne 27. listopadu 1921 proti Josefu H-ovi a Terezi N-ové a dne 29. listopadu 1921 proti Janu F-ovi a Václavu P-ovi, vypáliv na ně ránu, pokud se týče více ran z revolveru a zraniv N-ovou na hlavu a P-a na tváři, v úmyslu, aby je usmrtil a násilím jim učiněným jejich movité věci na sebe převedl, takovým způsobem jednal, že z toho mohla vzejíti smrt, a předsevzal tím čin ke skutečnému vykonání loupežné vraždy vedoucí, zločin však jen náhodou vykonán nebyl. S touto úpravou otázek nebyl obhájce srozuměn a navrhl jich změnu v ten způsob, aby II., III., VII. a VIII. hlavní otázka jako otázky hlavní odpadly a aby místo toho přiřazeny byly k otázkám hlavním XII., XIII., XIV. a XV. jako otázky eventuelní. Tuto změnu otázek odůvodnil obhájce dle záznamů protokolu o hlavním přelíčení tím, že ve všech případech jde o jedinou trestní činnost, která je však v otázkách soudem navrhovaných kvalifikována jako dva různé trestné činy. Porotní soud nevyhověl návrhu obhájcově, zaujav stanovisko, že otázky II. a XII. podobně jako otázka III. a XIII. atd. vytýkají dvě rozličné činnosti trestní, jež následovaly sice bezprostředně po sobě, které však nedají se subsumovati pod